SPOLOČNÁ VÝZVA
zástupcov odborových organizácií oceliarenského priemyslu z Českej republiky, Poľska a Slovenska

V dňoch 6. – 7. októbra 2022 v Třinci prebehlo 9. stretnutie zástupcov zamestnancov, odborových organizácií z firiem hutníckeho a oceliarenského priemyslu na území Českej republiky, Poľska a Slovenska.

Rokovania sa zúčastnili predstavitelia a zástupcovia odborových organizácií, predseda Krajskej sekcie hutníctva NSZZ „Solidarność“ Andrzej Karol, predseda Rady odborov OZ KOVO U.S.Steel Košice Juraj Varga (online), predseda OS KOVO Bc.Roman Ďurčo, pôsobiaci v rámci najvýznamnejších firiem oceliarenského priemyslu, pôsobiacich na území Českej republiky, Poľska a Slovenska. Neoddeliteľnou súčasťou zápisu je prezenčná listina, viď příloha. Účastníci stretnutia reprezentujú a zastupujú viac ako 50 tisíc zamestnancov.

Účastníci rokovania po výmene informácií o aktuálnej situácii v jednotlivých firmách i krajinách konštatovali, že hutnícky a oceliarenský priemysel nielen v ich krajinách, ale i celej Európskej Únii je vo veľmi zložitej, až kritickej situácii a značne ohrozený z pohľadu zachovania produkcie ocele na potrebnej úrovni, a tým i pracovných miest a firiem.
Klimatická a energetická politika EÚ, ktorá je stále viac ideologická a odtrhnutá od ekonomickej reality, je v súčasnosti najväčšou hrozbou pre rozvoj našich krajín.

Na hutnícky a oceliarenský priemysel v Európe a jeho globálnu konkurencieschopnosť dolieha niekoľko negatívnych faktorov. Vysoké ceny energií, emisních kvót, regulačný balíček „Fit for 55“, ktorý predstavuje obrovskú hrozbu pre unijnú ekonomicku a životnú úroveň obyvateľov členských štátov. Ich negatívne dopady sa najviac prejavia v krajinách strednej a východnej Európy. „Fit for 55“ bude mať mimoriadne škodlivý dopad na takmer všetky odvetvia hospodárstva a každodenný život občanov.

Účastníci rokovania sa zhodli, že je aktuálne bezpodmienečne nutné kríze európskeho hutníckeho priemyslu a oceliarenstva spoločne čeliť všetkými dostupnými prostriedkami a prijali jednomyseľne túto Spoločnú výzvu, v ktorej hlavnými aktuálními bodmi k riešeniu a požadavky sú :

- Čo najrýchlejší zásah na trhu s energiami s cieľom znížiť ich ceny a udržať konkurencieschopnosť európskych výrobcov ocele. Tento zásah môže mať podobu oddelenia ceny zemného plynu od ceny elektriny, zastropovanie ceny plynu pre výrobu elektriny, či reguláciu výrobných cien elektriny modelom cost+. EÚ by mala zvážiť i zavedenie cenového stropu na všetok dovážaný zemný plyn.

- Revízia EÚ ETS a zavedenie CBAM sú zásadnými aspektami Fit for 55 a do značnej miery rozhodnú o budúcnosti oceliarenského priemyslu v EÚ. Zahájenie európskej debaty o

pozastavení obchodovania s emisními kvótami, či obmedzenie prístupu finančných investorov na trh s nimi s cieľom stabilizovať cenu, ktorá ďalej navyšuje náklady už aj tak ťažko skúšaných priemyselných firiem. Ďalej je potrebné vniesť realizmus do vyjednávania o revízii EÚ ETS a zavedenie CBAM tak, aby nová legislatíva nepoškodila konkurencieschopnosť európskych železiarní.

- Prudký nárast cien kvót na emisie CO2 v rámci systému EÚ ETS v posledných rokoch spôsobil, že energeticky náročné podniky a priemyselné odvetvia sú teraz na pokraji bankrotu, alebo už začal proces likvidácie a premiestnenie výroby mimo Európskej únie.

- Poskytovanie kompenzácií nepriamych nákladov EÚ ETS v maximálnej výške všetkým spôsobilým firmám

- Pokračovanie ochranných opatrení proti hrozbe zaplavenia európskeho trhu dovozom z tretích krajín (safeguards), ktoré by mali zostať v platnosti, najmä do úplného uplatnenia CBAM.

- Obmedzenie vývozu šrotu z EÚ s cieľom napomôcť zelenej transformácii, (železný šrot je zďaleka najviac vyvážaným odpadom z EÚ, svoj historický vrchol dosiahol v roku 2021, dá sa odhadnúť, že takmer 20 % šrotu vyrobeného v EÚ odíde mimo Európy). Dostupnosť železného šrotu v EÚ zaisťuje prístupnosť druhotných surovín získaných z odpadu, čo je zásadné pre uspokojenie domáceho dopytu EÚ a zníženie jej závislosti na dovozu primárnych surovín z iných regiónov v súlade s obehovým hospodárstvom.

- Balíček Fit for 55 nesmie znevýhodniť priemyselné štáty, oslabiť našu konkurencieschopnosť a energetickú sebestačnosť. Cesta EÚ k dekarbonizácii musí byť realistická, postupná, musí odrážať ambície a kroky najväčších svetových producentov emisií (Čína, USA, India, Rusko) a musí brať do úvahy zamestnanosť a budúcu prosperitu.

- EK musí spracovať komplexné hodnotenie dopadov celého balíčku opatrení, ekonomické a sociálne dopady na členské štáty EÚ.

- Schválenie programu pomoci firmám podľa dočasného rámca štátnej podpory EÚ.

- Zavedenie motivačného prvku pre veľkých spotrebiteľov k úsporám zemného plynu tak, že bude formou aukcií ponúkať finančnú kompenzáciu za dobrovoľné zníženie spotreby. Zintenzívnenie podpory technologickej a klimatickej transformácie európskeho priemyslu, vrátana prechodu na alternatívne palivá.

- Je nutné, aby EÚ pristúpila k okamžitému zavedeniu cenovej regulácie základných životných potrieb – čiže u potravín, u tepla a teplej vody, u nájomného, pohonných hmôt a ostatných palív.

- Okamžité zastavenie rozkladu verejných financií a zaistenie dostatočných rozpočtových príjmov potrebných pre pomoc podnikom i občanom zvýšením solidarity v daňovom systéme. Vládu ďalej žiadami, aby pripravila a čo najrýchlejšie uviedla do života za účasti sociálnych partnerov národný protikrízový plán.

- Predbežná aktivácia kurzarbeitu pre prípad, že dôjde k prepúšťaniu napríklad pri náhlom prerušení dodávaok zemného plynu.

<u>Vyzývame zástupcov vlády a europoslancov Českej, Poľskej a Slovenskej republiky,</u>

aby urýchlene a spoločne vystúpili v Európskej komisii a Európskom parlamente s cieľom upozorniť Európsky parlament a Komisiu na dôležitosť riadnej dekarbonizácie pre zachovanie kľúčových priemyselných odvetví EÚ, upozorniť na nebezpečie negatívneho dopadu na zamestnancov z EÚ, pokiaľ nebude Fit for 55 zavádzaný postupne a rozumne, rovnako ako negatívne dopady vysokých cien energií v súčasnosti, čo bude mať za následok nekonkurencieschopnosť oceliarenských podnikov v EÚ a vzrastie nezamestnanosť s veľkým dopadom na životnú úroveň zamestnancov.

Vyzývame národné a európske centrály, priemyselné asociácie a zamestnávateľov, aby našu výzvu plne podporili.

Třinec, 6. – 7. októbra 2022

Bc.Roman Ďurčo, v.r.
předseda HOS OS KOVO

Juraj Varga, v.r.
predseda RO OZ KOVO U.S.Steel Košice

Andrzej Karol, v.r.
Predseda Národní sekce metalurgie NSZZ "Solidarność"